

อาเทศสระสนธิ

อาเทศ มี ๒ อย่าง คือ แปลงสระเบื้องหน้า และแปลงสระเบื้องหลัง

แปลงสระเบื้องหน้า ดังนี้ ถ้า อิ เอ หรือ อุ โอ อยู่หน้า มีสระอยู่เบื้องหลัง แปลง อิ เอ หรือ อุ โอ เป็นพยัญชนะ คือ แปลง อิ หรือ เอ เป็น ย แปลง อุ โอ เป็น ว

อิ อี เอ + โอกาโต วุตโยกาโต

อุ อุ โอ ว + อสส พหุสส

แปลง อิ ตัวหน้าเป็น ย ถ้าพยัญชนะซ้อนกัน ๓ ตัว ลบพยัญชนะที่มีรูปเสมอกันเสียตัวหนึ่ง เช่น ปฏิสณฺจารวฺตติ+อสฺส แปลง อิ ที่ปฏิสณฺจารวฺตติ เป็น ย ลบ ต พยัญชนะซ้อนกัน ๓ ตัวเสียตัวหนึ่งต่อเป็น ปฏิสณฺจารวฺตยสฺส

อคฺคิ + อาคารํ อคฺคยาคารํ

วิทฺติ + อนุกฺขยเต วิทฺยานุกฺขยเต

แปลง เอ เป็น ย เช่น ตย+อสฺส สระ เอ อยู่หน้า มีสระอยู่หลัง แปลง เอ เป็น ย ต่อเป็น ตยสฺส

เม + อยํ มฺยายํ

เต + อหํ ตฺยَاهํ

แปลง โอ เป็น ว เช่น อถโข+อสฺส สระ โอ อยู่หน้า มีสระอยู่หลัง แปลง โอ เป็น ว ต่อเป็น อถขวสฺส

พหู + อาพาธ พหุวาพาธ

จกฺขุ + อาปาถ จกฺขุวาปาถ

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. พุยากโต เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?
๒. นทฺยาสนฺโน เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?